

Služby Boží Benešov 22.10.2023

Písně 715, 423, 693, 302, 714

Vstupní pozdrav

Pokoj Vám od Boha Otce i Syna i Ducha svatého.

Vstup

Ž 33,12

Blahoslavený národ, kteréhož Hospodin jest Bohem jeho, lid ten, kterýž sobě on vyvolil za dědictví.

Píseň 175 Modré nebe slunce zář

1. modlitba

Pane Bože,

obtěžkáni únavou a starostmi všedních dnů se dnes shromažďujeme ke slyšení Tvého slova. Vyznáváme před Tebou i před bratřími a sestrami, že jste opět nedokázali být takovými, jakými bychom být měli ba dokonce i být chtěli, ale bez Tvé pomoci neumíme a nedokážeme takovými být. Je v nás málo lásky a málo víry, ke slyšení Tvého slova si vymezujeme jen málo času v našem životě. A to přesto, že dobře víme o Tvém milosrdenství a lásce k nám, že jen v Tvém slově je naše naděje a spása, ale i pravda a spravedlnost. Ale my nedokážeme jít zpříma cestou která vede k Tobě, ale často poklesáme, padáme anebo jdeme někam úplně jinam kam ani jít nechceme. Prosíme, slituj se nad námi a posil nás, abychom dokázali být Tvými věrnými služebníky, abychom dokázali být tím blahoslaveným národem, jehož Ty jsi věrným Bohem. Dej nám srdce věrné a čisté a sešli nám Tvého ducha, abychom do něj přijali to, co Ty říkáš a bez čeho by náš život neměl smysl. Amen.

1. čtení

Ř 11, 25-32

Abyste nespolehali na svou vlastní moudrost, chtěl bych, bratří, abyste věděli o tomto tajemství: Část Izraele propadla zatvrzení, avšak jen do té doby, pokud nevejde plný počet pohanů.

Pak bude spasen všechen Izrael, jak je psáno: ,Přijde ze Siónu vysvoboditel, odvrátí od Jákoba bezbožnost; to bude má smlouva s nimi, až sejmu jejich hříchy.‘

Pokud jde o evangelium, stali se Božími nepřáteli, ale vám to přineslo prospěch; pokud jde o vyvolení, zůstávají Bohu milí pro své otce. Vždyť Boží dary a jeho povolání jsou neodvolatelná.

Jako vy jste kdysi Boha neposlouchali, nyní však jste došli slitování pro jejich neposlušnost, tak i oni nyní upadli v neposlušnost, aby také došli slitování, jakého se dostalo vám.

Bůh totiž všechny uzavřel pod neposlušnost, aby se nade všemi slitoval.

Slyš mne, Hospodine, a slituj se nade mnou. spomožení mé býval jsi, neopouštěj mne, aniž se mne zhošťuj.

Píseň 423 Svou sílu nám

Děti nedělka

2. čtení

List Jakubův 1, 22-26

Víte to, moji milovaní bratři. Každý at' je rychlý k naslouchání, ale pomalý k mluvení, pomalý k hněvu. Neboť hněv muže spravedlnost Boží nepůsobí. Proto odložte veškerou nečistotu a přemíru špatnosti a v tichosti přijměte zaseté slovo, které má moc zachránit vaše duše. Buďte však těmi, kdo slovo činí, nebuďte pouze posluchači, kteří sami sebe klamou. Neboť je-li někdo posluchačem slova, a ne tím, kdo je činí, ten se podobá muži, který v zrcadle pozoruje svou přirozenou tvář; podíval se totiž na sebe a odešel, a hned zapomněl, jaký byl. Kdo se však zahledí do dokonalého zákona svobody a vytrvá, kdo se nestane zapomnětlivým posluchačem, nýbrž činitelem skutku, ten bude blahoslavený ve svém jednání.

Domnívá-li se někdo, že je zbožný, a přitom nedrží na uzdě svůj jazyk, nýbrž klame své srdce, jeho zbožnost je marná. Zbožnost čistá a neposkvrněná před Bohem a Otcem je toto: navštěvovat sirotky a vdovy v jejich soužení a zachovávat se neposkvrněným od světa.

Oslavuje Hospodina, neboť dobrý jest. Neboť na věky milosrdenství jeho. Amen.

Text kázání:

Milí bratři a sestry

To slovo, které použil Jakub, jakkoli psáno před mnoha lety, je myslím stále - ba možná i více než jindy - aktuální.

Posluchači. Na rozdíl od minulých generací čtenářů Písma a písmáků se stáváme stále více a více posluchači - a ovšem často také diváci. Na tom by ještě samo o sobě nebylo moc špatného, ale otázka je, jakými posluchači.

Jak je to tedy s tím naším posluchačstvím? Víme, že přicházíme, respektive měli bychom přicházet, do shromáždění abychom slyšeli Boží slovo a jeho výklad. Ne jako do galerie, ne jako do klubu ale ke slyšení Božího slova.

Samotné slyšení Božího slova je jistě správné a důležité, vždyť vyznáváme, že víra, ta pravá víra, se rodí právě ze slyšení Božího slova. A není to nic jednorázového a jednou provždy, je to cesta hledání, váhání, často i pochybování, klopytání a opětovné cesty dál. Taky cesta podpírání a posilování jeden druhého, i proto bychom měli stát o společenství.

Ale do shromáždění přicházíme často všelijak roztěkaní, unaveni a obtěžkaní starostmi, které pro křehkost těla nedokážeme odložit ani v kostele. To nám často brání se plně na kázání soustředit - aspoň ne po celou dobu. Ostatně dnešní člověk už těžko dokáže udržet soustředění po delší dobu - vždyť ještě ti starší z vás si jistě pamatují doby, že kázání trvala kolem 45 minut. Dnes 20 je pokládáno za dlouhé. Naštěstí máme ale dnes technické vymoženosti, které nám umožňují se ke kázání vrátit vytištěné, zvukové či vizuální podobě. A minulé covid roky měly dokonce těžiště v distančních kázáních i společenstvích.

Ale je tu ještě jedna a to podstatnější věc, na kterou Jakub důrazně upozorňuje. A to je, abychom nebyli jen posluchači, ale abychom slyšené slovo dokázali přeměnit na skutky. Buďte však těmi, kdo slovo činí, nebuďte pouze posluchači, kteří sami sebe klamou. Bratři a sestry to je velmi velmi důležité.

Na to máme vzory již ve SZ. A silné, velké vzory. Tak třeba Abrahamova víra měla za následek konkrétní a velké činy: Byl poslušný vůči Bohu, když opustil svůj domov (Gn 12,1-6) a byl připraven obětovat svého syna Izáka (Jk 2,21). Právě tak je čin

(někdejší) nevěstky Ráb (Jk 2,25), totiž záchrana izraelských zvědů v Kanánu, výsledkem její víry v Boha (Joz 2,11).

To je bratři a sestry moc důležitá věc. Někdy se uvádí podobenství že skutečný křesťan je asi tak početný jako jelen se zlatýma parohama. Musíme připustit, že je na tom hodně pravdy.

Protože máme tendenci se chovat v kostele jinak než mimo něj. Máme tendenci dělit svět na ten v kostele a ten venku, na ten boží a na ten světský. Pokládáme se za věřící, jdeme do shromáždění, často dokážeme i poslouchat celou dobu, často se s tím co slyšíme i ztotožníme (někdy si dokonce řekneme, proč nám to říká, vždyť to přece dávno víme),....

A to je ono. Často něco víme dokonce velmi dobře, víme, co máme dělat - ale stejně to neděláme. Pokud bychom tvrdili něco jiného budeme klamat sami sebe i ty kolem nás i Boha. Přesně jak to píše apoštol: nebuďte pouze posluchači, kteří sami sebe klamou.

Ano jsme jako ten muž co se podívá do zrcadla a hned zapomene, jak vypadá.

Tady si položíme testovací otázku jak je dnes moderní. Pokud slyšíme Boží slovo a nejsme jen posluchači, tedy jednáme podle něj, nutně se musíme začít odlišovat od těch ostatních. Myslíte si, že to tak opravdu je? Poznají na nás ti ostatní, komu patříme a komu sloužíme?

Jako církve reformovaná vyznáváme s Lutherem ono známé sola fide, sola gracia. Tedy ne skutky ale vírou spasení budeme - a milostí Boží.

Spasení není z vás, je to Boží dar; není z vašich skutků, takže se nikdo nemůže chlubit." (Efezským 2,8-9)

Jenže do toho zaznívá varovné slovo Jakuba. Někdy je nám to až nepříjemné a máme tendenci nazývat Jakubovu epištolu epištolou slaměnou.

V naší reformované církvi všeobecně přijímaný výklad je ten, že ano, spasení je z víry, ne ze skutků - ale jak poznáme, že máme pravou víru? Třeba právě podle skutků, kterými se projevuje a které vlastně dokazují, že nejsme posluchači hluší.

Všimněme si, že vlastně dnešní text souvisí i s tak závažnými otázkami jako je spasení. To je ovšem téma na minimálně jedno samostatné kázání, nicméně dovoluji aspoň něco málo na doplnění:

Je to velmi důležitá otázka: Jsem spasen jenom skrze víru v Ježíše Krista, anebo musím věřit a dělat jisté věci?

Podle ústředních výpovědí NZ má víra v Pána Ježíše Krista spasitelnou moc (J 3,16; Mk 16,16; Sk 13,39; Sk 16,31). Tato zachraňující víra nespočívá v nějakém přitakání biblickým faktům, nýbrž v osobním spojení s Božím Synem: "Kdo má Syna, má život" (1 J 5,12). Kdo se obrátí k Pánu Ježíši, prožije tím největší změnu života.

Pavel říká, že ospravedlnění je jedině skrze víru (Efezským 2:8-9), zatímco Jakub jakoby říká, že ospravedlnění se děje vírou společně se skutky. Jakub ale vlastně neříká, že ospravedlnění jsme skrze víru a skutky, ale že člověk, který byl skutečně ospravedlněn skrze víru, bude ve svém životě dělat dobré skutky. Tvrdí-li někdo, že je věřící, a nečiní dobrých skutků ve svém životě - pravděpodobně nemá pravou víru v Krista (Jakub 2:14; 20:26).

Jakub s Pavlem si tedy neprotiřečí ve svém učení o spáse. Přistupují jen k témuž problému z jiné perspektivy..

Jak říká Pán Ježíš po ovoci jejich poznáte je ... Matouš 7:16 „Po jejich ovoci je poznáte. Což sklízíte z trní hrozny nebo z bodláčí fíky?“... Tak i ti kolem nás by nás měli poznat po ovoci. Poznají?

Tady nás nutně musí napadnout jedno srovnání. Naše země bezesporu patří k nejvíce ateistickým zemím Evropy. Je ale řada zemí kde se za věřící označuje až 90 procent obyvatel. A teď ta otázka: poznáme to tam? Jenže ani tam nemám pocit, že by to bylo nějak podstatně jiné. Slovo apoštola Jakuba tedy bezesporu má - a nebojme se v této souvislosti použít ten obávaný výraz - globální charakter a platnost.

A ještě úplně na závěr jedna věc. Jakub na verše o naslouchání zdánlivě nelogicky navazuje veršem o mluvení. Jakoby poslouchání a mluvení k sobě patřilo. Ale ne tak docela.

Jakub dokonce varuje jeho zbožnost je marná. Proč a kdy? Když nedržíme na uzdě jazyk.

Ono už je to ve verši 19,: každý člověk ať je rychlý k naslouchání, ale pomalý k mluvení, pomalý k hněvu. Tady už Jakub mluví o naslouchání obecně, jeden druhému, což tehdy byla a dodnes

je naše velká slabina. A taky mluvení, které dává do souvislosti s hněvem. Jakkoli jsou to slova do jiného prostředí a jiné doby mají dnes stále platnost. Lidé se až tak tolik za těch asi 2000 let nezměnili, i na osudech, jednání a pocitech biblických svědků proto často vidíme sami sebe.

Jak z tohoto začarovaného kruhu ven? Proti těm před 2000 lety máme dnes mnoho navíc, máme vystudované teology, teologické fakulty, množství literatury a dalších věcí. Ale pořád jsme na tom na druhé straně fakticky stejně, pořád je varování a napomenutí apoštola aktuální.

Jak z toho ven, jaké si odnést ponaučení, abychom nebyli posluchači zapomětliví? Tam kde to sami nezvládneme, nebojme se to vyznat, a prosme Pána o pomoc, prosme o Ducha svatého, protože to je úkol, který sami bez Boží pomoci neumíme zvládnout. Nebojme se to přiznat a Pána takto prosit.

Návod najdeme ostatně na konci Jakubovy epištoly:

Mocnější však je milost, kterou dává. Proto je řečeno: `Bůh se staví proti pyšným, ale pokorným dává milost. Podřídte se tedy Bohu. Vzepřete se ďáblu a uteče od vás, přiblížte se k Bohu a přiblíží se k vám. Umyjte si ruce, hříšníci, a očistěte svá srdce, lidé dvojí tváře! Pokořte se před Pánem, a on vás povýší.

Amen.

Píseň 693 Radujte se bratři

Ohlášky

2. modlitba po kázání

Bože náš,

děkujeme Ti za tu velikou naději, kterou nám dáváš přesto, že se od Tebe tak často odvracíme a hledáme své vlastní cesty i když víme, že nikam nevedou. Je jen jedna cesta a Ty nám k ní trpělivě ukazuješ.

Děkujeme Ti za tvou velikou lásku k nám a za tvé veliké milosrdenství. Máš plné právo plakat nad námi a nad našimi skutky jako Ježíš plakal nad Jeruzalémem, ani my nejsme o nic lepší, ba naopak. Ale Ty se nad námi slitováváš a svými skutky i svým Slovem nás o tom neustále přesvědčuješ. Slitováváš se nejen nad námi, ale nad každým jedním z nás, takže už není rozdíl mezi židem a pohanem, bohatým a chudým, mužem a ženou. Naplň naše

srdce pokorou a láskou a učiň si z nás své věrné služebníky, abychom o Tvých velikých skutcích a lásce k nám dokázali nemlčet a neponechávali si Tvé tajemství hluboko skryto v srdci, ale abychom i našim spolupracovníkům, sousedům a všem lidem okolo nás dokázali říci že i oni mají v tobě nejen Stvořitele, ale i dobrého a milosrdného Pána, který se i nad nimi ve svém Synu slitoval, a že i oni jsou Tvými dětmi.

Amen.

Píseň 302 Mocný Bože, při Kristovu

Přímluvná modlitba

Pane náš,

prosíme, slituj se nad všemi kteří trpí at' už nemocí, bolestí či zármutkem. Dej, at' najdou v Tobě potěšení a ve svých spolubližních milosrdné bratry a sestry. Buď všude tam kde panuje neláska a nenávist a vše co si jen my lidé dokážeme vymyslet když sejdem z Tvé cesty. Slituj se nad svým stvořením a ještě prodluž lhůtu trpělivosti kterou mu dávaš. Prosíme, at' i ti kdo sami ubližují a rozsévají zlobu a nenávist, at' i oni prohlédnou a jejich tvrdá srdce se naplní Tvou všeobjímající láskou. Prosíme, učiň tak pro našeho Spasitele a Pána, Tvého syna Ježíše Krista, jehož slovy k tobě takto společně voláme:

Otče náš, který jsi v nebesích
posvět' se jméno Tvé
přijď království tvé
bud' vůle Tvá jako v nebi tak i na zemi
chléb náš vezdejší dej nám dnes
a odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům
a neuveď nás v pokušení
ale zbav nás od zlého
nebo Tvé je království
i moc i sláva na věky
Amen.

Závěrečné čtení (poslání)

Ga 3, 26-29

Vy všichni jste přece skrze víru syny Božími v Kristu Ježíši. Neboť vy všichni, kteří jste byli pokřtěni v Krista, také jste Krista oblékli. Není už rozdíl mezi židem a pohanem, otrokem

a svobodným, mužem a ženou. Vy všichni jste jedno v Kristu Ježíši. Jste-li Kristovi, jste potomstvo Abrahamovo a dědicové toho, co Bůh zaslíbil.

Požehnání

Pán je blízko. Netrapte se žádnou starostí, ale v každé modlitbě a prosbě děkujte a předkládejte své žádosti Bohu. A pokoj Boží, který převyšuje každé pomyšlení, bude střežit vaše srdce i mysl v Kristu Ježíši.

Píseň 714 Někdo mě vede za ruku